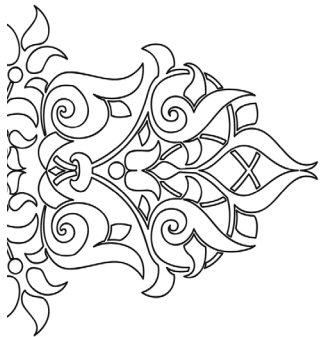
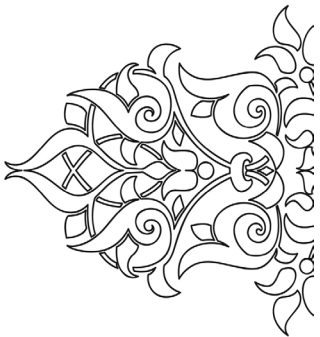

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اجْعَلْ نَفْسَكَ مِيزَانًا فِيمَا بَيْنَكَ وَبَيْنَ غَيْرِكَ

(نامه ۳۱ نهج البلاغه)

اهداف درس اجتماعی با رویکرد عقلانی-اخلاقی
ویژه‌ی سوم دبستان

درس	اهداف کتاب	اهداف عقلانی-اخلاقی
۱- من به دنیا آمدم	* آشنایی با شناسنامه و کاربردهای آن * توجه به ویژگی‌های خود در بدو تولد * آشنایی با دفترچه بیمه	* با توجه به ناتوانی‌های خود در بدو تولد متذکر مهربانی‌های اطرافیان خود شده و قدردان زحمات آن‌ها باشد. (شکر) * با شناخت خود به عنوان شیعه با آداب خانواده‌های شیعه (برداشتن کام نوزاد با تربت امام حسین علیه السلام و آب فرات، اذان و اقامه، نام نیکو) در بدو تولد فرزندان‌شان آشنا شود. (شکر)

درس	اهداف کتاب	اهداف عقلانی-اخلاقی
۲- من بزرگوار شدم	* شناسایی برخی از تغییرات (بدنی، نیازها، توانایی‌ها) * درک خط زمان و مرتب کردن رویدادهای گذشته، حال و آینده بر روی آن * ارائه تصویری از آینده خود	* با توجه به روند رشد جسمی و تغییرات روحی، احساس آرامش در برابر وضعیت جسمانی خود داشته باشد. (شکر) * با شناخت تفاوت نیاز و خواسته (نیاز واقعی و کاذب) به تعدیل خواسته‌های خود بپردازد. (و سلیقه خود را مقدم بر حق نداند). (حق‌پذیری) * با شناخت و پذیرش توانایی‌های خود به تقویت عزت نفس و پرورش و بهره‌مندی از استعدادهای خود در راستای ارزش‌ها بپردازد. (شکر) * با شناخت و پذیرش رشد جسمی و عقلی خود از انجام کارهای زشت خجالت بکشد. (حیا)

درس	اهداف کتاب	اهداف عقلانی-اخلاقی
۳- آیا ما مثل هم هستیم؟	* توجه به تفاوت‌ها و شباهت‌های بین فردی * شناخت توانایی‌های خود و دیگران * احترام به دیگران و دوری از مسخره کردن	* از طریق توجه به تفاوت در توانایی‌های افراد (اخلاقی - مهارتی)، به برتری دیگران در برخی موارد به راحتی اقرار داشته باشد (ضد تکبر و حسد) * از طریق توجه به احساس خود هنگام مسخره شدن توسط دیگران، عیب‌جویی و مسخره کردن دیگران را کاری بد دانسته و از آن دوری کند. (پرهیز از عیب‌جویی)

درس	اهداف کتاب	اهداف عقلانی-اخلاقی
۴- اعضای خانواده	* آشنایی با مفهوم خانواده و اندازه خانواده	* با توجه به جایگاه هر یک از اعضای خانواده، از رفتار نامناسب با آنها اِبا داشته باشد. (حیا) * با متذکر شدن به حقوق اعضای خانواده تکالیف خود در مقابل آن‌ها را بشناسد. (حق‌پذیری)

درس	اهداف کتاب	اهداف عقلانی-اخلاقی
۵- خانواده‌ام را دوست دارم	* آشنایی با کارکردهای خانواده (محبت، مراقبت از یکدیگر، تفریح و سرگرمی، یادگیری) * ابراز قدردانی و محبت نسبت به اعضای خانواده	* با توجه کردن به برخورداری از نعمت خانواده سعی کند به اعضای خانواده محبت کند. (احسان) * با دیدن الطاف دیگران نسبت به خود تلاش کند از دیگران قدردانی کند. (انصاف) * با انجام کارهای درست (رازداری نسبت به مسائل خصوصی خانواده، پایبندی به اخلاق نیکو) در حفظ آبروی خانواده خود تلاش کند. (امانت داری - صداقت)

درس	اهداف کتاب	اهداف عقلانی-اخلاقی
۶- تغییر در خانواده	* آشنایی با مفهوم تغییر در اندازه خانواده (تولد بچه دیگر، رشد افراد، دوری برخی از اعضای خانواده، ازدواج، نوه‌دار شدن، سالمندی) * دعا کردن برای اعضای خانواده	* باتوجه به تغییرات خانواده، نقش‌ها و وظایف جدید خود را در خانواده بپذیرد. (حق‌پذیری)

درس	اهداف کتاب	اهداف عقلانی-اخلاقی
۷- از بزرگترها قدردانی کنیم	* شناخت پیشینه زندگی و جایگاه پدربزرگ و مادربزرگ * قدردانی از پدربزرگ و مادربزرگها * احترام به سالمندان * استخراج شجرهنامه خانواده	* با توجه کردن به ارزش تجارب پدربزرگ و مادربزرگ خود در تشخیص خوب و بد امور گوناگون با آن‌ها مشورت کند. (حق‌پذیری) * با شناخت جایگاه پدربزرگ و مادربزرگ نسبت به آن‌ها شاکر بوده و تواضع بورزد. (احسان-تواضع) * با توجه کردن به شجرهنامه خانواده‌ها به اهمیت سیادت (از طرف پدر یا مادر) پی‌برد. (تواضع)

درس	اهداف کتاب	اهداف عقلانی-اخلاقی
۸- چرا با هم همکاری می‌کنیم؟	* توجه به اهمیت و آثار همکاری در خانواده و مدرسه * آشنایی با مصادیق همکاری در مدرسه و خانه در فعالیت‌های مختلف	* با توجه کردن به میزان مشغله سایر افراد خانواده به همکاری آنان با خودش توجه کرده و قدردان آن‌ها باشد. (انصاف) * با توجه کردن به اهمیت و آثار همکاری، قبل از درخواست اعضای خانواده در کمک به آنها پیشقدم شود. (احسان - سخاوت) * با تنبه به حسن روحیه کریمانه، با دست و دلبازی با دیگران همکاری کند. (سخاوت) * با توجه به اینکه همکاری بدون صداقت که پایه اعتماد است شکل نمی‌گیرد سعی کند همیشه صادق باشد. (صداقت)

درس	اهداف کتاب	اهداف عقلانی-اخلاقی
۹- مقررات خانه	* آشنایی با مفهوم و مصادیق مقررات در خانه * رعایت عملی مقررات در خانه * شکر زبانی و عملی نسبت به اعضای خانواده	* با تنبیه عقلی نسبت به قبح تخلف از قوانین (نوشته یا نانوشته) خانه، این عمل را هنر و زرنگی بشمارد. (حق پذیری) * با شناخت حقوق اجتماعی دیگران آن‌ها را محترم بشمارد، همانطور که دوست دارد به حقوقش احترام گذاشته شود. (حق پذیری) * با رعایت قوانین حاکم بر خانواده به برقراری نظم و آرامش در خانه کمک کند. (حق پذیری-تواضع) * با توجه به زحمات اعضای خانواده، در جهت قدردانی از آنها تلاش کند. (تواضع و شکر)

درس	اهداف کتاب	اهداف عقلانی-اخلاقی
۱۰- نیازهای خانواده چگونه تأمین می‌شود؟	* آشنایی با مفاهیم کالا، نیاز، درآمد، شغل * آشنایی با مشاغل مختلف	* با توجه به زحمات نان‌آور خانواده (پدر یا مادر یا...)، قدر او را دانسته و شکرش را به جا آورد. (شکر) * با توجه به نقش‌ها و تأثیرات شغل‌های مختلف در رفاه جامعه، صاحبان مشاغل گوناگون را محترم بشمارد. (شکر)

درس	اهداف کتاب	اهداف عقلانی-اخلاقی
۱۱- قانع	* آشنایی با انواع منابع و چگونگی استفاده انسان از آنها	* در مواجهه با منابع طبیعی مختلف، خدا را به عنوان منعم اصلی یاد کند. (شکر) * با توجه به سیری که کالاها جهت قابل مصرف شدن طی می‌کنند، به حمایتی که در این مسیر کشیده شده پی ببرد. (شکر) * به دنبال شناخت واسطه‌های نعمت و هرکس که به او خیری رسانده (کشاورز، دامپرور...) باشد و قدر آن‌ها را بداند. (شکر-تواضع)

درس	اهداف کتاب	اهداف عقلانی-اخلاقی
۱۲- درست مصرف	* توجه به درست مصرف کردن نعمت‌های خداوند و پرهیز از اسراف * تمایل به صرفه جویی و قناعت در خانه و مدرسه * توجه به خانواده‌های نیازمند و کمک به آن‌ها	* سعی کند به جای فکر کردن به نداشته‌هایش، آنچه را که خدا به او داده ببیند. (شکر) * برای دیدن نعمت‌ها و تقویت روحیه قناعت، تمرین کند در امور دنیایی خودش را با پایین‌تر از خودش مقایسه کند. (شکر) * قانع باشد و برای آنچه که دارد با همه وجود الحمدلله بگوید. (شکر) * با به جا آوردن شکر قلبی و زبانی و عملی و پرهیز از اسراف، تلاش کند نعمت‌هایش را حفظ کرده و افزایش دهد. (شکر) * نسبت به اطرافیان خود بی تفاوت نباشد و برای شکر نعمت‌های خدا از کمک به کسانی که نیاز به رسیدگی دارند، کوتاهی نکند. (شکر-احسان)

درس	اهداف کتاب	اهداف عقلانی-اخلاقی
۱۳- بازیافت	* آشنایی با دفع صحیح زباله و مفهوم بازیافت * کمک به حفظ محیط زیست	* با توجه به اهمیت کار مأموران شهرداری به آنها احترام گذارد. (شکر) * با توجه به افرادی که زباله جمع می‌کنند، سعی در تفکیک زباله و دفع صحیح زباله‌های خطرناک (شیشه شکسته، مواد شیمیایی،...) داشته باشد. (احسان) * با توجه به حقوق همسایه، کیسه زباله را در جای مخصوص خود قرار دهد. (حق پذیری) * با توجه به اهمیت پاکی محیط زیست، مصادیق آن را شناسایی و عملی سازد. (شکر- حق پذیری)

درس	اهداف کتاب	اهداف عقلانی-اخلاقی
۱۳- خانه-ام را دوست دارم	* آشنایی با برخی از کارکردهای خانه * احساس تعلق و محبت نسبت به خانواده‌ی خود	* شکر واسطه‌های نعمت (به زبان آوردن کارهای خوب آنها، دعای خالصانه، تلافی خوبی‌های آنها...) را در برنامه زندگی خود قرار دهد. (شکر) * بابت نیکی به اعضای خانواده خودش را طلبکار نداند و توقع تشکر نداشته باشد. (احسان) * هنگام تصمیم‌گیری جمعی، روی نظر خودش یک‌دندگی نکند. (عفو و گذشت)

درس	اهداف کتاب	اهداف عقلانی-اخلاقی
۱۵-خانه ها با هم تفاوت دارند	* آشنایی با اشکال متنوع خانه ها در نواحی مختلف	* از طریق آشنایی با اخلاق آپارتمان نشینی (به همسایه سلام کند، در آپارتمان باز بود نگاه نکند، در پله سر و صدا نکند ...) وظایف خود را بداند. (حق پذیری) * اگر در حق او بدی شد ولی حرام خدا صورت نگرفت، سخت نگیرد و کوتاه بیاید. * در ارتباط با دیگران تلاش کند جاهایی که خط قرمزهای شرعی و عقلی زیر پا گذاشته نمی شود، بنا را بر انعطاف بگذارد. * مصمم باشد با همسایه ی بد خوش رفتاری کند، دنبال انتقام گرفتن از او نباشد و بدی او را با خوبی کردن تلافی کند. (عفو و گذشت) * اگر همسایه موسیقی داشت، سگ داشت یا... گنااهش را تحویل نگیرد ولی با او خوش رفتاری کند. (عفو و گذشت) * اگر همسایه اش را در حال معصیتی ببیند که خودش از آن محفوظ مانده، شکر خدا را به جا بیاورد. (شکر) * نسبت به اهل معصیت فخرفروشی نکند. (شکر) * بدگویی اهل معصیت را نکند، بلکه با اخلاق خوب و عمل صحیح و از روی دلسوزی و شفقت، در تأثیرگذاری و نجات آنها تلاش کند و از لجباز شدن او جلوگیری کند. (شکر)

درس	اهداف کتاب	اهداف عقلانی-اخلاقی
۱۶-خانه ی شما چه شکلی است؟	* آشنایی با کارکرد مکان‌های مختلف خانه و تعیین موقعیت مکان‌ها روی نقشه خانه * تفاوت خانه‌های قدیمی با خانه‌های جدید * آشنایی با مشاغلی که در ساخت خانه نقش دارند.	* با توجه به مکان‌های مختلف خانه، ادب مرتبط با هر مکان را (در زدن هنگام ورود به اتاق والدین، رعایت نظم و نظافت...) بشناسد و عملی سازد. (حیا) * با توجه به ویژگیهای معماری خانه خود، روش‌هایی جهت رعایت حق همسایه و حفظ حیای خود (بیرون نرفتن صدا، در معرض دید نامحرم قرار نگرفتن...) پیدا کند. (انصاف)

درس	اهداف کتاب	اهداف عقلانی-اخلاقی
۱۷- از خانه محافظت کنیم	* آشنایی با نکات ایمنی مرتبط با مراقبت از خود و خانه خود * آشنایی با مراحل کار آتش نشانان * ایجاد حس احترام و قدردانی نسبت به آتش نشانان	* با رعایت نکات ایمنی و به کارگیری آنها قدر خانه خود را دانسته و شکر آن را به جا آورد. (شکر)

درس	اهداف کتاب	اهداف عقلانی-اخلاقی
۱۸- مدرسه‌ی دوست‌دانشی‌ما	* آشنایی با برخی از کارکردهای مدرسه * آشنایی با برخی از مسئولیت‌های خود در مدرسه * اشتیاق نسبت به انجام وظایف خود در برابر مدرسه	* دوست داشته باشد خاطره خوبی از خود در ذهن دیگران باقی بگذارد. (عفو و گذشت) * نسبت به انصاف ورزیدن در حق دیگران (همکلاسی، معلم، خدمه ...) - تلاش کند. (حق‌پذیری) * ایستادن پای حق را بر روابط دوستانه‌اش ترجیح دهد. (حق‌پذیری) * بپذیرد ظرفیت و توان روحی و جسمی افراد، متفاوت قرار داده شده است و هیچ‌کس را به خاطر کم بودن توانش در بعضی موارد، سرزنش نکند. (عیب‌جویی) * اگر مسئولیتی پذیرفت برای خوب انجام دادنش تلاش کند. (امانت‌داری)

درس	اهداف کتاب	اهداف عقلانی-اخلاقی
۱۹- مکان‌های مدرسه را بشناسیم	* توانایی نقشه‌خوانی و تشخیص مکان‌های مختلف مدرسه روی نقشه * توجه به ضرورت وجود نظم و مقررات در کلاس و مدرسه	* نسبت به اموال عمومی مدرسه حس امانت‌داری داشته باشد. (امانت‌داری) * حقوق اجتماعی دیگران را محترم بشمارد همان‌گونه که دوست دارد حق او را محترم بدانند. (حق‌پذیری) * در مقابل افراد کوچک‌تر و ضعیف‌تر از خودش در مدرسه متواضع باشد و مدارا کند. (تواضع)

درس	اهداف کتاب	اهداف عقلانی-اخلاقی
۲۰- خاندانی شما کجاست؟	* دانستن آدرس دقیق منزل خود * پیدا کردن مسیرها و تمرین نقشه‌خوانی از روی کروکی ساده * بیان پدیده‌ها و یا مکان‌ها در مسیر خانه تا مدرسه	* با شناخت رفتارهای مناسب در مسیر رفت و آمد بین خانه و مدرسه (پیاده یا سواره)، در رعایت آداب مربوطه کوشا باشد. (حیا-حق پذیری) * نسبت به اموال عمومی در کوچه و خیابان حس امانت‌داری داشته باشد. (امانتداری)

درس	اهداف کتاب	اهداف عقلانی-اخلاقی
۲۱- جهت‌های اصلی	* آشنایی با جهت‌های اصلی و پیدا کردن آنها در محیط واقعی * استفاده از جهت‌یابی در پیدا کردن قبله	* به استحباب و کراهت رو به قبله انجام دادن برخی اعمال توجه کند. * حرمت رو یا پشت به قبله دستشویی کردن را بداند.

درس	اهداف کتاب	اهداف عقلانی-اخلاقی
۱۲- پست	* آشنایی با اداره پست و نقش و اهمیت آن * توانایی نوشتن و تکمیل آدرس بر روی پاکت نامه جهت پست * پیدا کردن کد پستی منزل	* قدر هرکس را (پستی، پیک) در همان حوزه مسئولیتش بشناسد و شاکر باشد. (شکر) * با توجه به مشخصات ثبت شده مرسوله، از باز کردن بسته یا نامه‌ای که مربوط به او نیست خودداری کند. (امانت‌داری)

درس	اهداف کتاب	اهداف عقلانی-اخلاقی
۱۳- ایمنی در کوچه و خیابان	* آشنایی با نکات ایمنی و مقررات عبور و مرور در کوچه و خیابان * دانستن نقش و اهمیت پلیس در زندگی	* با رعایت مقررات عبور و مرور در کوچه و خیابان به حقوق اجتماعی دیگران احترام گذارد. (حق‌پذیری)

